

Politisk budgetproces for Budget 2022-2025

November 2020

Skanderborg
Kommune

Politisk budgetproces for Budget 2022-2025
Staben Økonomi, Innovation og IT\Budget og Analyse

Indhold

1.	Fokus for Budget 2022	4
1.1	Den økonomiske politik	4
1.2	Situationsbillede.....	5
1.2.1	Drift	5
1.2.2	Anlæg.....	5
1.3	Strategispor	6
1.4	Handlekatalog	7
1.5	Borgerinddragelse	7
2.	Opgaver og aktører i budgetprocessen.....	8
2.1	Aktører i budgetprocessen	8
2.2	Igangsætning af budgetlægningen for Budget 2022	8
2.3	Politisk besluttede forandringer	8
2.4	Det tekniske budget	9
2.5	Handlekataloget	10
2.6	Budgetstatusmøde den 21. juni 2021.....	10
2.7	Budgetseminar den 19. og 20. august 2021	10
3.	Budgetproces og tidsplan	11
3.1	Overblik over budgetprocessen	11
3.2	Tids- og aktivitetsplan	12
	Bilag: Stor version af figur 1: Budgetprocessen for Budget 2022	17

1. Fokus for Budget 2022-2025

1.1 Den økonomiske politik

Den økonomiske politik sætter rammen for budgetlægningen.

Visionen i den økonomiske politik er, at der skal sikres handlefrihed for Byrådet. Denne handlefrihed skabes ved at sikre et økonomisk råderum for politiske ønsker og prioriteringer i en tid med stramme økonomiske rammer.

Den økonomiske politik sætter desuden en række standarder og mål for økonomien og budgetlægningen.

Standarder for økonomi

- Kassebeholdningen opgjort som et gennemsnit over 12 måneder skal udgøre minimum 3.000 kr. pr. borger. Dette beløb er inklusive kontrakt- og aftaleholderens overførsler.
- Det årlige anlægsniveau på det skattefinansierede områder skal være på minimum 95 mio. kr.
- Resultatet af ordinær drift skal vise et overskud på minimum 130 mio. kr. Dette svarer til, at det kan dække anlæg på 95 mio. kr. samt afdrag på lån på 35 mio. kr.
- Resultatet af det skattefinansierede område skal være 0 eller positiv. Positiv, hvis der er behov for at øge kassebeholdningen.

Byrådets mål er på meget kort sigt et årligt anlægsniveau på 125 mio. kr.

- På kort sigt finansieres målsætningen ved at bruge overskudslikviditeten jf. standarden for kassebeholdningen.
- På længere sigt finansieres målsætningen ved, at resultatet af ordinær drift udviser et overskud på 160 mio. kr.

Status på målsætning:

I budgetperioden 2021-2024 er der budgetlagt med 957 mio. kr. til anlægsinvesteringer. Dette er langt over målsætningen i den økonomiske politik om et årligt anlægsniveau på 125 mio. kr. og finansieres bl.a. ved at bruge af kassebeholdningen.

Målsætningen om, at resultatet af det skattefinansierede område skal være 0 eller positiv, er dermed ikke overholdt, men da Skanderborg Kommunes kassebeholdning er solid, er målsætningen om, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre 3.000 kr. pr. borger, fortsat overholdt i hele budgetperioden.

1.2 Situationsbillede

Formålet med situationsbilledet er at sikre, at der bliver arbejdet strategisk med budgettet i forhold til den retning, Byrådet gerne vil, jf. politikkerne og strategisporene fra budgetaftalen for 2021. Budgetlægningen skal først og fremmest handle om indholdet af politikkerne og øvrige målsætninger, og hvad der skal til, for at de bliver omsat i praksis.

Situationsbilledet hviler på to ben:

- De væsentligste udfordringer på driften
- Tiårig investeringsoversigt med kategorisering af anlæg.

1.2.1 Drift

Budgetlægningsprocessen starter på fagudvalgsmøderne primo marts, hvor udvalgene som led i deres politikkontrol udarbejder en status på, hvordan det er gået med de væsentligste udfordringer på driften fra Situationsbilledet 2021. Herunder vurderes det bl.a., om alle udfordringer er håndteret i kraft af de politisk besluttede forandringer i Budget 2021, og om der er udfordringer, som skal udgå af situationsbilledet. Endelig vurderes det, om der er nye udfordringer på udvalgets område, som skal prioriteres i Situationsbilledet 2022.

Situationsbilledet bliver drøftet i fagudvalgene i marts og efterfølgende på budgettemamødet den 22. marts 2021, hvor Byrådet prioriterer de væsentligste udfordringer i Budget 2022-2025 og udstikker retningslinjer for, hvad udvalgene skal arbejde med i løbet af foråret.

1.2.2 Anlæg

Den tiårige investeringsplan skal sikre de fysiske rammer for nuværende og nye borgere i de kommende ti år. Administrationen gennemgår den tiårige investeringsoversigt for Budget 2022-2031 med henblik på at vurdere, om forudsætninger omkring lokalplaner, administrative og tekniske ressourcer mv. fortsat er gældende, eller om der er behov for at ændre i periodisering af anlæggene.

Med udgangspunkt i en opdateret befolkningsprognose udarbejder administrationen endvidere en teknisk justering af kapacitetsbehovet i de kommende ti år og tilretter investeringsoversigten i forhold til dette.

Den tilrettede investeringsoversigt vil være det tekniske anlægsbudget 2022-2031, som bliver præsenteret på budgettemamødet den 22. marts 2021.

Nedenfor er det fremhævet, hvad der skal være fokus på i forhold til udvalgenes budgetarbejde på anlægsområdet. Budgetlægningen tager udgangspunkt i det tekniske anlægsbudget. Der skal altså ikke udarbejdes en helt ny investeringsoversigt til Budget 2022-2031. Udvalget kan foreslå omprioriteringer inden for det tekniske anlægsbudget, ligesom der også i begrænset omfang er mulighed for at foreslå nye anlæg.

Kategorisering af anlæg

Alle anlæg på investeringsoversigten er kategoriseret på følgende måde:

0. Igangværende projekter
1. Anlægsudgifter, der er nødvendige for at overholde servicestandarderne på driftsområderne med fremtidens befolkningstal og aldersfordeling
2. Anlægsudgifter, der er nødvendige for den løbende fornyelse af driftsapparatet og infrastrukturen
3. Anlægsudgifter, der er nødvendige for at virkeliggøre Byrådets visioner og strategier for lokalområdets udvikling på lang sigt, herunder helhedsplaner, kommuneplaner m.v.

Administrationen vil ligeledes give alle nye anlægsønsker en kategorisering. Det skal understreges, at kategoriseringen ikke er lig med prioritering.

Realistisk tidsfastsættelse af anlægsprojekter

Der skal i budgetlægningen arbejdes med så korrekt en periodisering af anlægsudgifterne som muligt. Det er således væsentligt at tage højde for, om betingelserne for gennemførelse af anlægsprojektet er til stede, om det eksempelvis kræver vedtagelse af en ny lokalplan, eller om der er tilstrækkelige administrative og faglige ressourcer til at udmønte anlægsprojektet.

2. budgetopfølgning skal indgå i budgetarbejdet

Hvis det viser sig ved 2. budgetopfølgning, at der er anlægsprojekter i indeværende år, som ikke kan nå at blive færdige, foreslår administrationen, at budgetbeløbene overføres til Budget 2022. Konsekvenserne af 2. budgetopfølgning tilrettes i investeringsoversigten og indgår i budgetarbejdet. 2. budgetopfølgning er til orientering på fagudvalgsmøderne primo juni. Udvalgene foretager den endelige prioritering af anlæg til Budget 2022 på samme møde.

1.3 Strategispor

Forligspartierne aftalte i budgetaftalen for 2021 seks langsigtede strategispor:

Strategispor

1. Forslag til sikring af kvalitet i vuggestuer, børnehaver og skoler
2. Grøn omstilling
3. Udvikling af idrætsanlæg
4. Omdannelse af Sølund
5. Dialogen med landsbyer og byer
6. Ældreplejen og plejeboligkapaciteten

Kilde: Budgetaftale 2021-2024

Der vil i forbindelse med de tre årlige budgetopfølgninger i 2021 blive fulgt op på strategisporene sammen med den vanlige opfølgning på forandringerne fra Budget 2021.

I forbindelse med fagudvalgenes politikkontrol vil strategisporene også blive behandlet i løbet af 2021 i de relevante fagudvalg.

1.4 Handlekatalog

Administrationen udarbejder i første halvår af 2021 et handlekatalog med forslag til servicereduktioner fordelt på politikområder. Handlekataloget udarbejdes ud fra bruttokataloget fra 2020 og skal have en størrelse på 50 mio. kr. Handlekataloget sendes til Byrådet før budgetstatusmødet i juni, hvor der vil være mulighed for at stille spørgsmål og få uddybet indholdet i handlekataloget.

KL og regeringen indgår økonomaftale for Budget 2022 i begyndelsen af juni. Herefter bliver Skanderborg Kommunes indtægter fra skatter og tilskud meldt ud, og hvis det som følge heraf viser sig, at der er behov for et større råderum, kan Byrådet på budgetstatusmødet i juni beslutte at forhøje størrelsen på handlekataloget. Administrationen vil på baggrund af Byrådets beslutning udarbejde yderligere forslag, så handlekataloget får den ønskede størrelse. Det udvidede handlekatalog bliver sendt til Byrådet inden budgetseminaret i august 2021.

1.5 Borgerinddragelse

Som i de senere år vil borgerne, brugerbestyrelser, råd og nævn få mulighed for at komme med input til Budget 2022 via en fælles postkasse. Borgerne kan således kommentere på forandringsforslag og omprioriteringer til både drift og anlæg, når disse er offentliggjort efter budgetstatusmødet i juni 2021. Derudover vil der også være mulighed for at kommentere på de forslag, som ligger i handlekataloget udarbejdet af administrationen.

Efter budgetseminaret i august afholdes et virtuelt borgermøde om budgettet, hvor udvalgsformændene med udgangspunkt i situationsbilledet vil præsentere de væsentligste forslag til Budget 2022-2025. Her vil borgerne ligeledes have mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til budgettet.

2. Opgaver og aktører i budgetprocessen

2.1 Aktører i budgetprocessen

Byrådet har det overordnede ansvar for ledelsen og styringen af Skanderborg Kommune, og Økonomiudvalget og fagudvalgene understøtter Byrådet med politikformulering og politikkontrol. Det er således Byrådet, der træffer de endelige beslutninger om forslag til forandringer i budgettet efter indstilling fra Økonomiudvalget og fagudvalgene.

Økonomiudvalget udarbejder forslag til kommunens årsbudget, og derfor har Økonomiudvalget også en særlig rolle i budgetprocessen. Økonomiudvalget understøtter Byrådet med budgetlægningen.

Økonomiudvalg og **Fagudvalg** er som nævnt politikformulerende og politikkontrollerende inden for deres respektive fagområder, hvilket bl.a. foregår ved at formulere forslag til forandringer, som kan blive vedtaget via budgettet. Forandringer er konkrete handlinger, som håndterer de væsentligste udfordringer og strategisporene og gør visioner og strategi til virkelighed.

2.2 Igangsætning af budgetlægningen for Budget 2022-2025

Fagudvalgene igangsætter budgetlægningen for Budget 2022-2025, når de i marts 2021 giver en status på de væsentligste udfordringer fra Situationsbilledet 2021. Herefter arbejder Byrådet videre med situationsbilledet på budgettemamødet den 22. marts, og på baggrund af drøftelserne udstikker Byrådet retningslinjer for, hvad fagudvalgene skal arbejde med i løbet af foråret.

Indhold på budgettemamødet 22. marts 2021:

- Situationsbilledet drift
- Situationsbilledet anlæg
- Byrådets rammer og retningslinjer for udvalgenes budgetarbejde
- Analyser
- Evt. opfølgning på spor i Budget 2021.

2.3 Politisk besluttede forandringer

En forandring betyder ”en ordre til at gennemføre et konkret projekt”. Forandringerne er opdelt på fire typer af forandringer:

- Forandringer der kan gennemføres inden for den eksisterende budgetramme
- Forandringer der kræver en budgetudvidelse
- Forandringer der giver en budgetreduktion
- Anlægsprojekter.

Dertil kommer strategisporene fra budgetaftale 2021, hvor målsætningerne også kan betragtes som politisk besluttede forandringer.

Forandringsforslag på driften

Det er fagudvalgene, der har den politikformulerende rolle. Derfor er det også udvalgene, der kommer med forslag til nye eller reviderede forandringer i budgetlægningen. Forandringsforslagene kan enten håndtere en af de væsentlige udfordringer fra situationsbilledet, eller de kan være opstået som et ønske fra udvalget, som ikke bunder i situationsbilledet. Forandringerne på driften skal først og fremmest sikre, at politikkerne omsættes i praksis.

Finansiering af forandringsforslag på driften

I lighed med sidste år vil de udvidelsesforslag, som ikke peger på en udfordring fra situationsbilledet, skulle finansieres ved at omprioritere inden for udvalgets område eller ved at finde kompenserende besparelser inden for udvalgets område. Udvalgenes forslag til forandring skal være færdige inden budgetstatusmødet i Byrådet i juni 2021.

Forandringsforslag på anlæg

Med hensyn til anlæg kan udvalgene foreslå omprioriteringer inden for de anlæg, der ligger i den tiårige investeringsoversigt. Der er i begrænset omfang også mulighed for at foreslå nye anlæg. Det er udvalgene, som på det sidste møde i juni foretager en prioritering af anlæg. Denne prioritering overdrages til Byrådet på budgetstatusmødet i juni 2021. Byrådet foretager den endelige prioritering af anlægene.

2.4 Det tekniske budget

Budgetlægningen tager udgangspunkt i det tekniske budget. Det tekniske budget er udtryk for en videreførelse af den igangværende kommunale virksomhed med de allerede truffne beslutninger fremskrevet til et nyt pris- og lønniveau og med et realistisk skøn over antallet af modtagere af den kommunale service.

Det tekniske budget udarbejdes ved, at budgetoverslagsår 2022, som vedtaget ved Budget 2021, fungerer som det første bud på kommunens aktivitetsniveau for det kommende år. Dernæst korrigeres for:

- Politiske ændringer: Dette er afledte konsekvenser af Byrådets beslutninger siden sidste års budgetvedtagelse.
- Demografi: På baggrund af den årlige befolkningsprognose korrigeres budgetterne i forhold til de forventede ændringer i befolkningstallet. Det drejer sig om områderne dagpasning, skoler og ældre.
- Øvrige korrektioner: De øvrige korrektioner kan f.eks. være ændringer af overførselsudgifter på baggrund af statens og KL's konjunkturskøn, lov- og cirkulæreprogrammet eller ændring af medfinansiering af sundhedsudgifter til regionen på baggrund af ændrede prognoser fra regionen.
- Pris- og lønregulering: Budgettet korrigeres for den forventede pris- og lønudvikling, som udmeldt af KL.

På anlægsområdet gælder, at administrationen primo 2021 laver en justering af investeringsoversigten 2022-2031, hvis det viser sig, at forudsætningerne har ændret sig, eller at den opdaterede befolkningsprognose giver anledning til at justere kapacitetsbehovet. Dette munder ud i det tekniske anlægsbudget 2022-2031, som bliver præsenteret på budgettemamødet den 22. marts 2021.

Rammerne for arbejdet med Budget 2022-2025 vil blive fremlagt Økonomiudvalget i marts eller april 2021 afhængigt af, hvornår KL udmelder forventningerne til pris- og lønskøn. Det tekniske budget vil

herefter løbende hen over foråret og sommeren 2021 blive tilpasset, idet alle forudsætninger ikke er kendt i marts/april måned.

Det tekniske budget foreligger ved budgetseminaret i august 2021. De ændringer, der er foretaget i det tekniske budget, vil blive beskrevet for Byrådet med oplysninger om de anvendte forudsætninger, årsagsforklaringer m.m. Hensigten er at skabe overblik over de foretagne ændringer, så Byrådet har mulighed for at forholde sig til de enkelte ændringer.

2.5 Handlekataloget

Det er administrationens opgave at udarbejde et handlekatalog på 50 mio. kr., som indeholder forslag til servicereduktioner fordelt på politikområder. Byrådet kan vælge at bruge forslagene fra handlekataloget, hvis der er behov for at få skabt et økonomisk råderum i forbindelse med budgetlægningen.

Administrationen sender handlekataloget inden budgetstatusmødet i juni måned og igen inden budgetseminaret i august, hvis det viser sig nødvendigt at udvide handlekataloget med flere forslag. Handlekataloget er uddybet i afsnit 1.4.

2.6 Budgetstatusmøde den 21. juni 2021

Der afholdes budgetstatusmøde i juni, når KL og regeringen har indgået en økonomiaftale.

Indhold på budgetstatusmødet 21. juni 2021

- Økonomiaftalen mellem KL og Regeringen
- Overlevering fra udvalgene (drift og anlæg)
- Handlekatalog (50 mio. kr.)
- Anlæg
- Analyser
- Evt. opfølgning på spor i Budget 2021.

2.7 Budgetseminar den 19. og 20. august 2021

Budgetseminaret i august bliver i lighed med sidste år afholdt over to dage.

Indhold på budgetseminaret 19. og 20. august 2021

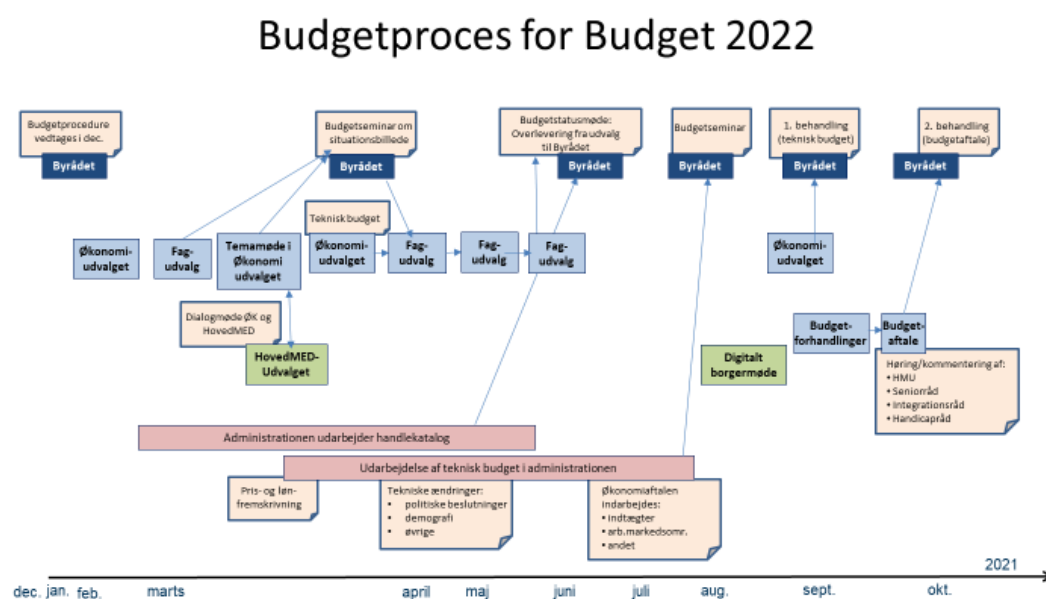
- Konsekvenser af økonomiaftalen mellem KL og Regeringen
- Budgettet til 1. behandling (Teknisk budget). Den økonomiske situation og det økonomiske råderum
- Evt. handlekatalog (yderligere forslag)
- Indledende prioritering i Byrådet
- Politiske forhandlinger.

3. Budgetproces og tidsplan

Budgetprocessen starter i fagudvalgene og Byrådet i marts, hvor der gøres status på situationsbilledet fra Budget 2021. Derefter forsætter budgetprocessen i fagudvalgene fra april til juni. I juni afholdes et budgetstatusmøde for Byrådet, hvor økonomiaftalen mellem Regeringen og KL præsenteres, situationsbilledet fra udvalgene overdrages, analyser præsenteres m.v. I august afholdes et todages budgetseminar for Byrådet, hvor der gøres status på ”bundlinjen”.

3.1 Overblik over budgetprocessen

Figur 1: Budgetproces for Budget 2022-2025

Note: Figur 1 fremgår i en større version i bilag

3.2 Tids- og aktivitetsplan

Tabel 1 Tids- og aktivitetsplan

December		
9. og 16. december	Økonomiudvalg og Byråd	Politisk behandling af budgetprocessen
Februar		
10. februar	Økonomiudvalg	Orientering om den administrative proces med udarbejdelse af situationsbilledet
Marts		
Uge 9 (ØK uge 11)	Udvalg	Udvalgene arbejder med Situationsbilledet på driften, som forberedelse til Byrådets Budgettemamøde d. 22. marts
10. marts	Økonomiudvalg og HMU	Dialogmøde ØK og HovedMED, herunder input til Byrådets budgettemamøde d. 22. marts 2020
22. marts	Byrådet	Budgettemamøde: <ul style="list-style-type: none"> ▪ situationsbilledet drift ▪ situationsbilledet anlæg ▪ Byrådets rammer og retningslinjer for udvalgenes budgetarbejde ▪ Analyser ▪ Evt. opfølgning på spor i Budget 2021
24. marts	Økonomiudvalg	Politisk behandling af: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sag vedr. rammer for arbejdet med Budget 2022-2025
April		
Uge 14 (ØK uge 16)	Udvalg	Budgetbehandling i udvalgene, herunder behandling af situationsbilledet og forslag til forandringer på drift og anlæg.
Maj		
Uge 18 (ØK uge 20)	Udvalg	Budgetbehandling i udvalgene, herunder behandling af situationsbilledet og forslag til forandringer på drift og anlæg
Juni		
Uge 22 (ØK uge 24)	Udvalg	Budgetbehandling i udvalgene, herunder behandling af situationsbilledet og forslag til forandringer på drift og anlæg, som skal være klar til overlevering i Byrådet
16. juni	Økonomiudvalg	Økonomiudvalget planlægger og aftaler spilleregler for budgetseminaret i august.
21. juni	Byråd	Budgetstatusmøde: <ul style="list-style-type: none"> ▪ økonomiaftalen mellem KL og Regeringen ▪ overlevering fra udvalgene (drift og anlæg) ▪ handlekatalog (50 mio. kr.) ▪ anlæg ▪ analyser ▪ Evt. opfølgning på spor i Budget 2021
Juli		
August		

Uge 31/32	Forhandlere	Opstartsmøder mellem Borgmesteren og partiernes forhandlere om ønsker og forventninger til budgettet
19. og 20. august	Byråd	Budgetseminar: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsekvenser af økonomiaftalen mellem KL og Regeringen ▪ Budgettet til 1. behandling (Teknisk budget) Den økonomiske situation og det økonomiske råderum ▪ Evt. handlekatalog (yderligere forslag) ▪ Indledende prioritering i Byrådet ▪ Politiske forhandlinger
25. august	Økonomiudvalg	1. behandling af budgettet (Teknisk budget)
26. august	Udvalgsformænd	Digitalt borgermøde
September		
1. september	Byråd	1. behandling af budgettet (Teknisk budget)
x. september	Borgmester	Borgmestermøde KL
Uge 35	Forhandlere	Møder mellem Borgmesteren og partiernes forhandlere om ønsker og forventninger til budgettet
3. september	Borgmester	Borgmesteren sender alle partiernes ønsker til budgettet til Forhandlerne
6. september	Forhandlere	Sættemøde, hvor Borgmesterens udspil til budget præsenteres, som et oplæg til de videre forhandlinger. Mødet er fra kl. 16:00 – 17:00, så der er mulighed for at afholde gruppemøder efterfølgende
9. september	Forhandlere	Politiske forhandlinger fra kl. 17
13. september	Forhandlere	Politiske forhandlinger fra kl. 17:00 – 19:00 med mulighed for gruppemøder efterfølgende
14. september	Forhandlere	Politiske forhandlinger fra kl. 17
15. september	Byråd	Orientering om budgetaftalen inden pressemødet
15. september	Forligskreds	Pressemøde
16. september		Sidste frist for ændringsforslag kl. 12
16. – 21. september	HMU	Ændringsforslag til kommentering
16. – 21. september	Råd	Ændringsforslag i høring inden 2. behandling af budgettet <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seniorråd ▪ Handicapråd ▪ Integrationsråd
xx. september	Forligskredsen	Evt. politiske forhandlinger kl. 17 – 21. Mødet er reserveret til drøftelse af kommentering fra HMU og høringssvar fra råd
xx. september	Borgmester	Borgmestermøde KL
xx. september	Forligskredsen	Evt. politiske forhandlinger kl. 17 – 21 Mødet er reserveret i tilfælde af at budgetaftalen skal gendrøftes på baggrund af landsresultater
29. september	Byrådet	2. behandling af budgettet
November		

Uge 44 (ØK uge 46)	Udvalg	Implementering af Budget 2022 drøftes sammen med udvalgenes årsplanlægning
17. november	Økonomiudvalg	Evaluering af budgetprocessen for Budget 2022 og input til budgetprocessen for Budget 2023
Uge 48	Udvalg	Implementering af Budget 2022 drøftes sammen med udvalgenes årsplanlægning
December		
Uge 48 (ØK uge 49)	Udvalg	Implementering af Budget 2022 drøftes sammen med udvalgenes årsplanlægning

Tidsplanen opdateres med datoer for borgmestermøder, når KL har offentliggjort dem.

Bilag: Stor version af figur 1: Budgetprocessen for Budget 2022-2025

Budgetproces for Budget 2022

